

Z BIEŻĄCEGO USTAWODAWSTWA

Wojciech Kotowski, Bolesław Kurzępa

Projektowane rozwiązania w systemie dozoru elektronicznego

1. Uwagi ogólne

Zgodnie z założeniem projektodawcy znowelizowanie dotychczas obowiązującej ustawy kształtującej system dozoru elektronicznego¹ ma na celu usprawnienie procedur związanych ze stosowaniem instytucji wykonywania kary pozbawienia wolności w krajowym porządku prawnym, przyjętych i obecnie stosowanych. Projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego z dnia 21 stycznia 2010 r.² jest wynikiem przemyśleń grupy eksperckiej, składającej się z sędziów penitencjarnych orzekających w sprawach osób pozbawionych wolności, działającej pod auspicjami Ministra Sprawiedliwości i z udziałem jego pełnomocnika do spraw wdrożenia systemu dozoru elektronicznego, zespołu odpowiedzialnego za to wdrożenie oraz Centralnego Zarządu Służby Więziennej. Stanowi zbiór propozycji legislacyjnych, zgłoszonych przez praktyków – sędziów orzekających w sądach penitencjarnych oraz przedstawicieli Służby Więziennej, które zmierzają między innymi do objęcia systemem dozoru elektronicznego poszerzonej populacji skazanych. Uwzględnia nowe rozwiązania systemowe przyjęte w krajowym prawie wykonawczym, stanowiące realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego wydanego w sprawie tzw. przeludnienia zakładów karnych. Projektodawca zakłada objęcie systemem dozoru elektronicznego potencjal-

¹ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (Dz. U. z 2008 r., Nr 172, poz. 1069 ze zm.).

² Tekst projektu zamieszczono na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości (www.ms.gov.pl).

nie wszystkich przestępców, skazanych na tzw. krótkoterminowe kary do roku pozbawienia wolności.

Jak powszechnie wiadomo, zgodnie z aktualnie obowiązującą regulacją ustawową³ o odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego mogą ubiegać się skazani na karę pozbawienia wolności nieprzekraczającą 6 miesięcy, pod warunkiem jednak, że nie zaczęli jej odbywać – a równocześnie nie minął im jeszcze termin stawiennictwa do zakładu karnego – oraz skazani na karę pozbawienia wolności nieprzekraczającą roku, jeżeli czas do odbycia tej kary nie przekracza 6 miesięcy. Dodatkowo z możliwości odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego wyłączeni zostali skazani za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności, którzy byli już uprzednio skazani na taką karę. Wskazane wyżej i obecnie obowiązujące w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego kryteria kwalifikacji skazanych do systemu dozoru elektronicznego, z punktu widzenia prawidłowo kształtowanej praktyki, okazały się zbyt wąskie, a tym samym nadmiernie ograniczające populację skazanych na tzw. krótkoterminowe kary pozbawienia wolności, którzy mogliby skutecznie ubiegać się o odbywanie kary w tym systemie. Wskazane ograniczenie najpełniej można wykazać na przykładzie statystyki z pierwszych miesięcy wdrażania systemu dozoru elektronicznego w apelacji warszawskiej, na obszarze której we wszystkich jej jednostkach penitencjarnych wstępne kryterium wymiaru kary spełniało ok. 700 skazanych, zaś pełne warunki umożliwiające odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego spełniło tylko ok. 150 osadzonych. Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu nowelizacji ustawy, według prognoz opartych na aktualnie obowiązującej ustawie określona kwalifikacja skazanych ze wszystkich jednostek penitencjarnych może objąć ponad 2000 skazanych. Redukcja populacji skazanych mogących odbywać karę w systemie dozoru elektronicznego wynika z ograniczeń i wykluczeń zawartych w art. 6 obowiązującej ustawy. Z tego względu projekt założył niezbędną i równocześnie racjonalną modyfikację tego przepisu w kierunku stworzenia możliwości istotnego poszerzenia populacji skazanych. Zgodnie z ujawnioną kalkulacją Centralnego Zarządu Służby Więziennej z listopada 2009 r. z systemu dozoru elektronicznego mogłoby skorzystać: 9800 osób odbywających prawomocne zasadnicze kary pozbawienia wolności w wymiarze do 1 roku, 1200 osób odbywających zastępcze kary pozbawienia wolności (łącznie kary orzeczone samoistnie, obok kary pozbawienia wolności i w zamian za ograniczenie wolności), 400 osób odbywających prawomocne zasadnicze kary pozbawie-

³ W. Kotowski, B. Kurzępa, *Dozór elektroniczny. Komentarz praktyczny*, Wydawnictwo LexisNexis, wyd. 1, Warszawa 2009.

nia wolności w wymiarze do 1 roku (z wyłączeniem skazanych w warunkach art. 64 § 2 k.k. oraz skazanych, którzy mają do odbycia więcej niż jedną karę i suma tych kar przekroczy 1 rok). Natomiast, zgodnie z wiadomością pochodzącą z Centralnego Zarządu Służby Więziennej z końca grudnia 2009 r., warunki do odbywania kary w systemie dozoru elektronicznego spełni szacunkowo łącznie 11 400 skazanych z jednostek penitencjarnych. Równocześnie zostanie stworzona szansa odbycia kary w systemie dozoru elektronicznego 31 000 skazanych na karę do 1 roku pozbawienia wolności, którzy dotychczas nie zgłosili się do jej odbycia w jednostkach penitencjarnych.

Nie może budzić jakichkolwiek wątpliwości fakt, że zastosowanie dozoru elektronicznego w każdym przypadku musi podlegać ocenie sądu penitencjarnego, który przed podjęciem decyzji o skierowaniu skazanego do dozoru elektronicznego dokonuje analizy jego cech osobowościowych, a także rodzaju i charakteru popełnionego przestępstwa.

Kolejnym i zarazem zasadniczym celem nowelizacji jest zmiana filozofii stosowania dozoru elektronicznego jako jednego z systemów wykonywania kary pozbawienia wolności. Projektodawca założył rezygnację z obowiązku uzyskiwania od skazanych zgody na objęcie dozorem elektronicznym. O zastosowaniu dozoru ma zatem autonomicznie decydować właściwy sąd penitencjarny. Skazany nie będzie natomiast ponosił kosztów wykonania kary – podobnie jak przy innych systemach jej wykonania, występujących w prawie karnym wykonawczym. Jest to konsekwencją uznania za nieuzasadnione utrzymywanie wyłomu w całym systemie prawa karnego wykonawczego, polegającego na oddaniu swobodnej ocenie skazanego, w jakim systemie ma on odbywać karę. Chodzi mianowicie o to, że w przypadku skierowania prawomocnie skazanej osoby do odbywania kary w warunkach izolacji w zakładzie karnym, organ wymiaru sprawiedliwości nie prosi jej o zgodę na przebywanie w jednostce penitencjarnej. Dla spójności prawa wymagane jest, aby podobna zasada funkcjonowała w odniesieniu do skazanych kierowanych do systemu dozoru elektronicznego. Wprowadzenie nowej zasady ma bardzo istotne znaczenie z punktu widzenia usprawnienia procesu orzekania w sprawach stosowania systemu dozoru elektronicznego. Chodzi wszakże o to, że orzekanie w przedmiocie udzielenia zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego należeć będzie do sądu penitencjarnego, w którego okręgu skazany przebywa, a nie – jak obecnie – do sądu, w okręgu którego kara jest lub ma być wykonywana.

Trzeba przyznać, iż niezwykle istotnym elementem nowelizacji jest rezygnacja z dotychczas obowiązującego przepisu, zgodnie z którym skazany, odbywający karę pozbawienia wolności, obligatoryjnie oddawany jest pod dodatkowy dozór sądowego kuratora zawodowego. W ten sposób w praktyce dochodzi do nieuzasadnionego dublowania czynności kontrolnych wyko-

nywanych zarówno przez upoważniony podmiot dozoru, jak i wskazanych kuratorów zawodowych. Z tego powodu w projekcie nowelizacji ustawy przewidziano nowy, a zarazem racjonalny, podział obowiązków spoczywających odpowiednio na wszystkich podmiotach uczestniczących w wykonywaniu kary w systemie dozoru elektronicznego.

Projekt wyeliminował także oczywiste sprzeczności, które powodowały, że obowiązująca ustawa o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego była niespójna z powszechnie obowiązującym prawem karnym. Przykładem takiej sytuacji są instytucje:

- 1) uznania kary za wykonaną ze względu na osiągnięcie jej celów,
- 2) zatarcia skazania,
- 3) zawiadomienia pokrzywdzonego o opuszczeniu zakładu karnego przez sprawcę przestępstwa.

Znowelizowana w zakładanym kierunku ustawa ureguje również kwestie techniczno-organizacyjne w obszarze eksploatacji systemu dozoru elektronicznego i to w trzech płaszczyznach. Po pierwsze, przepisy ustawy po nowelizacji nie będą stały już na przeszkodzie w przejściu od 1 stycznia 2011 r. Centrali Monitorowania przez Ministerstwo Sprawiedliwości, zgodnie z treścią umowy na „utworzenie, wdrożenie i eksploatację systemu dozoru elektronicznego”. Po drugie, precyzuje się, który podmiot jest odpowiedzialny za rejestrację zdarzeń, archiwizację danych oraz ich niszczenie. Po trzecie, normuje, kiedy należy dane archiwizować, a kiedy je usuwać, dając jednocześnie możliwość pozostawienia w systemie informatycznym odpersonalizowanych danych, które potrzebne będą do analizy działania systemu dozoru elektronicznego na poziomie operacyjnym.

Krótko mówiąc, postulowane zmiany ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego, uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 września 2007 r.⁴ koncentrują się głównie na:

- 1) poszerzeniu katalogu skazanych, mogących odbywać orzeczoną karę w systemie dozoru elektronicznego;
- 2) racjonalizacji i usprawnieniu systemu udzielania zezwoleń na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego przez wskazane sądy penitencjarne;
- 3) uzasadnionym podziale obowiązków podmiotów uczestniczących w wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, w szczególności przez rezygnację z części niepotrzebnych obowiązków spoczywających, zgodnie z dotychczasowym brzmieniem ustawy, na sądowych kuratorach zawodowych i sędziach penitencjarnych.

⁴ Tekst jedn. Dz. U. z 2008 r., Nr 172, poz. 1069.

Wejście w życie postulowanych zmian w konsekwencji ma uczynić ustawę o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego skutecznym środkiem umożliwiającym części skazanych odbywanie kary poza zakładem karnym, a więc w warunkach wolnościowych. To zaś niewątpliwie przyczyni się w sposób wyraźny do poprawy procesu resocjalizacji. W przypadku skazanych, którzy mają stałą pracę lub się uczą, monitoring elektroniczny stanowi – to rzecz pewna – oddziałującą wychowawczo represję karną, a jednocześnie nie powoduje zerwania przez skazanego więzi społeczno-ekonomicznych, do czego z natury rzeczy prowadzi izolacja więzienna.

2. Zakres regulacji (art. 1)

Zmiany w art. 1 w pkt. 1–3 dają możliwość prowadzenia centrali monitorowania przez podmiot inny niż uprawniony podmiot dozoru. Zmiany te są konieczne dlatego, aby można było prawidłowo zrealizować zapisy umowy na „utworzenie, wdrożenie i eksploatację systemu dozoru elektronicznego”.

3. Model systemu (art. 2)

Projektowana jest modyfikacja art. 2 ust. 4 pkt 3 ustawy. W ten sposób do środków technicznych zalicza się centralę monitorowania – centrum komputerowe wyposażone w narzędzia do przetwarzania danych osobowych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), do rejestrowania, gromadzenia, odtwarzania, przechowywania, zabezpieczenia i przekazywania uprawnionym organom informacji odnoszących się do przestrzegania przez skazanego nałożonego na niego przez sąd penitencjarny obowiązku pozostawania w miejscu stałego pobytu lub w innym wskazanym miejscu w wyznaczonym czasie, jak również obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych miejscach lub zakazu zbliżania się do określonej osoby.

4. Tryb powierzenia czynności materialno-technicznych w systemie dozoru elektronicznego (art. 3)

W przepisie tym doprecyzowano dyspozycję, w ten sposób, że czynności materialno-techniczne związane z kontrolą zachowania skazanego w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego

przy użyciu środków technicznych mogą być powierzone upoważnionemu podmiotowi dozoru, zarówno w całości, jak i w części.

5. Podmiot prowadzący centralę monitorowania (art. 4a)

Zgodnie z dyspozycją dodanego art. 4a projektowanej ustawy podmiotem prowadzącym centralę monitorowania może być upoważniony podmiot dozoru lub jednostka organizacyjna podległa Ministrowi Sprawiedliwości.

6. Zastosowanie przepisów k.k.w. i k.k. (art. 5)

Z przepisu art. 5 ust. 1 ustawy wykreślono część odnoszącą się do przepisów prawa karnego wykonawczego (art. 17, 169 § 2 i 4 oraz art. 170 § 2 k.k.w.), które nie mają zastosowania przy realizacji ustawy⁵. Uregulowanie takie jest zbędne, bowiem z samej istoty dozoru elektronicznego wynika, iż wskazane wyżej przepisy i tak nie miałyby zastosowania.

7. Uprawnienia sądu penitencjarnego (art. 6)

Nowelizacja art. 6⁶ polega na znaczącym rozszerzeniu przedmiotowym warunków dających możliwość ubiegania się o wykonywanie kary w systemie dozoru elektronicznego o skazanych do 1 roku pozbawienia wolności

⁵ Projektowane brzmienie: Art. 5.1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.), zwanej dalej „Kodeksem karnym wykonawczym”, z wyjątkiem przepisów dotyczących wykonywania kary pozbawienia wolności w zakładach karnych.

⁶ Projektowane brzmienie tego artykułu: 1. Sąd penitencjarny może udzielić zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej jednego roku w systemie dozoru elektronicznego, skazanemu na taką karę, posiadającemu określone miejsce stałego pobytu oraz zgodę osób pełnoletnich wspólnie z nim zamieszkujących, jeżeli jest to wystarczające do osiągnięcia celów kary oraz jeżeli względy bezpieczeństwa i stopień demoralizacji, a także inne szczególne okoliczności nie przemawiają za potrzebą jego osadzenia w zakładzie karnym, a udzieleniu takiego zezwolenia nie stoją na przeszkodzie warunki mieszkaniowe skazanego umożliwiające funkcjonowanie systemu dozoru elektronicznego, a także możliwości techniczno – organizacyjne wykonywania tego dozoru przez upoważniony podmiot dozoru, zwane dalej „warunkami technicznymi”. Jeżeli skazany rozpoczął już odbywanie kary pozbawienia wolności należy mieć ponadto na względzie dotychczasowe zachowanie skazanego w czasie odbywania kary. 2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do skazanego, któremu wymierzono dwie lub więcej niepodlegających łączeniu kar pozbawienia wolności, które skazany ma odbyć kolejno, nieprzekraczające w sumie jednego roku. 3. Zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego nie udziela się skazanemu w warunkach określonych w art. 64 § 2 Kodeksu karnego.

i to zarówno tych pozostających poza zakładem karnym, w chwili złożenia wniosku o udzielenie zgody na odbywanie kary w tym systemie, jak i tych, którzy już odbywają karę pozbawienia wolności w jednostkach penitencjarnych. Projektodawca jednocześnie unifikuje warunki ubiegania się o wykonanie kary w taki sposób, w odniesieniu do obu wymienionych grup skazanych. Jednocześnie z dobrodziejstwa korzystania z rozwiązań tej ustawy wyłączone zostały formalnie jedynie osoby skazane w warunkach wielokrotnego powrotu do przestępstwa z art. 64 § 2 k.k.

Dotychczas obowiązująca ustawa obejmuje skazanych jedynie na karę do 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz skazanych na karę do 1 roku pozbawienia wolności, którym czas pozostały do jej odbycia nie przekracza 6 miesięcy. Ponadto eliminuje ona formalnie skazanych za umyślnie popełnione przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności, którzy byli uprzednio skazani na taką karę, poza tymi, wobec których zachodzą warunki do orzeczenia wyroku łącznego.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę inne przesłanki, zawarte w art. 6 ust. 1 i 2, które sąd penitencjarny powinien rozważyć przy orzekaniu o udzieleniu zgody na odbycie kary w tym systemie, będą gwarantowały, że skazani skierowani do tego systemu będą wykonywali karę w sposób prawidłowy. Natomiast w przypadku naruszenia warunków odbywania kary przez skazanego, czego nie da się wykluczyć w jakimkolwiek systemie, istniejące w ustawie środki pozwolą na niezwłoczną reakcję upoważnionego podmiotu, kuratora zawodowego lub sądu penitencjarnego, w celu dalszego wykonania kary w sposób prawidłowy.

Podkreślenia wymaga zaproponowana zmiana, która wydaje się *par excellence* słuszna. Chodzi o to, że skierowanie skazanego do wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego nie będzie wymagało jego zgody.

8. Obowiązki skazanego w czasie odbywania kary w systemie dozoru elektronicznego (art. 8)

Istotną zmianą przewidzianą w projekcie nowelizacji art. 8 ustawy jest uchylenie przepisów dotyczących obciążania skazanego kosztami wykonania kary w systemie dozoru elektronicznego (pkt 7 ust. 1). Uznano, że w tym zakresie regulacje prawne powinny być podobne do przepisów stosowanych przy wykonywaniu dotychczas orzekanych kar, które nie przewidują ponoszenia kosztów przez skazanych. W praktyce przepis ten nie generował znaczących dochodów dla Skarbu Państwa, a jedynie stanowił dodatkowe (i chyba zupełnie zbędne) obciążenie dla skazanego.

Odnosnie dozoru kuratora ewentualne czynności kuratora w ramach dozoru w istocie byłyby powtórzeniem obowiązków wynikających z samej istoty dozoru elektronicznego. Obowiązki skazanego wynikają z art. 8 ust. 1 pkt 2, a uprawnienia kuratora z art. 56 ust. 1 i 2. Wobec tego oddanie skazanego pod dozór kuratora w istocie dubluje czynności kuratora wykonywane w ramach ustawy. Podobne rozwiązanie – dość powszechnie krytykowane – funkcjonuje obecnie w wypadku wymierzenia kary ograniczenia wolności z jednoczesnym oddaniem skazanego pod dozór kuratora. W konsekwencji najnowsze projekty zmian przepisów przewidują jego likwidację. Chodzi o konieczność uchylecia przepisu art. 36 § 1 k.k.

9. Koszty postępowania wykonawczego (art. 9)

Konsekwencją uchylecia pkt 7 ust. 1 art. 8 ustawy jest uchylene art. 9 ustawy⁷ dotyczącego kosztów postępowania, a zatem równocześnie utraci moc rozporządzenie Ministra sprawiedliwości z dnia 22 grudnia 2008 r. w sprawie wysokości kosztów odbywania przez skazanego kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego⁸.

10. Warunki zakazu zbliżenia się skazanego do innej osoby (art. 12)

Należy w pełni podzielić zamysł projektodawcy zmiany treści art. 12 ustawy⁹ o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym

⁷ Przepis ten brzmi: Art. 9.1. Wpłaty z tytułu kosztów postępowania wykonawczego związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego stanowią dochód budżetu państwa i uiszczane są na rachunek bieżący dochodów właściwego sądu okręgowego. 2. Koszty postępowania wykonawczego związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego obejmują zryczałtowany koszt postępowania wykonawczego oraz koszt odbywania kary wykonywanej w tym systemie, stanowiący iloczyn kosztu jednego dnia odbywania kary i liczby dni jej odbywania. 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, zryczałtowany koszt postępowania wykonawczego związanego z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego oraz koszt jednego dnia odbywania kary pozbawienia wolności wykonywanej w tym systemie, mając na uwadze wydatki organów postępowania wykonawczego.

⁸ Dz. U. Nr 236, poz. 1640.

⁹ Projektowane brzmienie tego artykułu: W przypadku orzeczenia wobec skazanego zakazu zbliżenia się do określonej osoby, o którym mowa w art. 8 ust. 3, sąd penitencjarny poucza tę osobę o prawie do wystąpienia z wnioskiem o wyposażenie jej w stacjonarne lub przenośne urządzenie monitorujące lub rejestrujące, a w przypadku wyposażenia jej w urządzenie również o sposobie postępowania z takim urządzeniem, w tym o czynnościach kontrolnych związanych z funkcjonowaniem aparatury monitorującej przeprowadzanych przez upoważniony podmiot dozoru.

w systemie dozoru elektronicznego. Chociaż *radio legis* przyjętej regulacji (ochrona pokrzywdzonego przed sprawcą przestępstwa) nie budzi wątpliwości, to jednak osiągnięcie zamierzonego celu przez nałożenie właśnie na pokrzywdzonego dodatkowych, czasami uciążliwych obowiązków (dla przykładu – stałe noszenie urządzenia monitorującego, obowiązek poddania się kontroli upoważnionego podmiotu dozoruującego) wydaje się być nieuzasadnione. Zdaniem projektodawcy, za modelowe należałoby przyjąć rozwiązanie, zgodnie z którym to skazany powinien przestrzegać orzeczonego zakazu zbliżania się do określonych osób, zaś wystarczającym mechanizmem zapewniającym ich ochronę powinna być możliwość zgłoszenia Policji naruszenia zakazu sądowego, które skutkowałoby natychmiastową reakcją organów władzy. Podkreślenia wymaga też i to, że w obowiązującym art. 12 ustawy zawarto normę budzącą co najmniej zasadnicze wątpliwości, a zgodnie z którą naruszenie obowiązków przez pokrzywdzonego – a nie sprawcę przestępstwa – skutkować może reakcją sądu w postaci zniesienia wcześniej orzeczonego zakazu zbliżania się przestępcy (dla przykładu – niepoddanie się czynnościom kontrolnym wykonywanym przez upoważniony podmiot dozoruujący). Mając to na uwadze, za w pełni uzasadnione należy uznać nadanie omawianemu przepisowi nowego brzmienia.

11. Czas przebywania skazanego w określonych miejscach (art. 13)

Projektodawca zmierza do uchylecia obecnego brzmienia ust. 2 art. 13 ustawy, w myśl którego, jeżeli kontrolowanie zakazu zbliżania się lub obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych miejscach, o których mowa w art. 8 ust. 3 ustawy, następuje za pomocą stacjonarnego urządzenia monitorującego, a osoba, do której skazany ma zakaz zbliżania się, zamieszkuje wspólnie z inną osobą lub osobami pełnoletnimi, do orzeczenia tego zakazu lub obowiązku wymagana jest uprzednia zgoda tych osób udzielona na piśmie, obejmująca także umożliwienie upoważnionemu podmiotowi dozoruującemu przeprowadzenie czynności kontrolnych określonych w art. 12 ust. 1 pkt 6. Przepis art. 11 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

12. Obowiązek zgłoszenia gotowości przez skazanego (art. 15)

Zaprojektowano również modyfikację art. 15 ustawy. Zatem, zgodnie z treścią ust. 1, skazany ma obowiązek zgłoszenia podmiotowi prowadzącemu centralę monitorowania gotowości do zainstalowania elektronicznego urządzenia rejestrującego lub założenia nadajnika, w terminie i w sposób określony przez sąd penitencjarny. W ten sposób obowiązek rejestracji zgło-

szczenia ma podmiot prowadzący centralę monitorowania (ust. 3), nie zaś, jak dotychczas, upoważniony podmiot dozoru.

13. Obowiązki upoważnionego podmiotu dozoru (art. 16)

W myśl zaprojektowanego ust. 2 art. 16 o niezgłoszeniu przez skazanego gotowości, o której mowa w art. 15 ust. 1 projektu, albo o uchyleniu się skazanego od niezwłocznego zainstalowania przez „upoważniony podmiot dozoru” elektronicznego urządzenia rejestrującego lub od założenia nadajnika, „upoważniony podmiot dozoru” niezwłocznie informuje sądowego kuratora zawodowego oraz sąd penitencjarny, który udzielił zezwolenia.

14. Warunki uchylenia skazani zezwolenia (art. 17)

Projektowana modyfikacja art. 17¹⁰ wprowadziła do ust. 1 określenie „podmiot prowadzący centralę monitorowania”. Równocześnie proponowane uchylenie ust. 3 i 4 jest konsekwencją projektowanego uchylenia przepisu art. 9 ustawy.

15. Uwzględnienie sytuacji ważnej dla skazanego (art. 21)

Przepis art. 21 ust. 1 i 2 ustawy, zdaniem projektodawcy, kwalifikuje się do zmiany¹¹, bowiem jest on odpowiednikiem art. 141a k.k.w., a zezwolenia takiego udziela w zdecydowanej większości przypadków dyrektor Zakładu Karnego, a nie sędzia penitencjarny. Tak więc, skoro w sytuacjach, gdy skazani odbywają karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym za dużo poważniejsze przestępstwa i do udzielenia zezwolenia nie jest niezbędne zaangażowanie sędziego, to i w tym wypadku wystarczające będzie przyznanie

¹⁰ Przepis ten brzmi: Art. 17.1. Jeżeli skazany nie zachowa wyznaczonego terminu do zgłoszenia upoważnionemu podmiotowi dozoru gotowości, o której mowa w art. 15 ust. 1, albo uchyli się od niezwłocznego zainstalowania przez upoważniony podmiot dozoru elektronicznego urządzenia rejestrującego lub od założenia nadajnika, sąd penitencjarny niezwłocznie uchyli zezwolenie na odbycie przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego i poleca go doprowadzić do zakładu karnego. 2. Kosztami doprowadzenia obciąża się skazanego, o czym należy go pouczyć. 3. Przyjęcie do wiadomości pouczenia, o którym mowa w ust. 2, skazany potwierdza podpisem. 4. Przepis art. 9 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

¹¹ Projektowane brzmienie tego artykułu: W przypadkach szczególnie ważnych dla skazanego, uzasadnionych warunkami zdrowotnymi, rodzinnymi lub osobistymi, sądowy kurator zawodowy może mu zezwolić na oddalenie się poza miejsce, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1, na okres nieprzekraczający jednorazowo 7 dni, w miarę potrzeby, w asyście osoby najbliższej lub osoby godnej zaufania”.

takiej kompetencji kuratorowi zawodowemu sprawującemu w tym wypadku bezpośrednią kontrolę nad skazanym. Ponadto, brak proponowanej zmiany i pozostawienie dotychczasowej treści powodowałby w praktyce poważne trudności związane z wprowadzeniem instytucji zatwierdzenia decyzji kuratora. Propozycja uchylecia ust. 2 jest konsekwencją zmiany ust. 1.

16. Zasadność cofnięcia zgody na oddalenie się skazanego (art. 22)

W następstwie poprzedzających zmian w art. 22 projektu przyjęto formułę, że jeżeli po udzieleniu zezwolenia na oddalenie się, o którym mowa w art. 21 projektu, wystąpią nowe okoliczności uzasadniające przekonanie, iż skazany w czasie tego oddalenia nie będzie przestrzegał porządku prawnego, sądowy kurator zawodowy niezwłocznie podejmie decyzję o jego cofnięciu.

17. Nadużycie zaufania przez skazanego korzystającego z zezwolenia na oddalenie się (art. 23)

Konsekwencją zaprezentowanego modelu zmian jest uchylenie art. 23 ustawy¹² stanowiącego, że skazanemu korzystającemu z zezwolenia na oddalenie się, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy, a który nadużył zaufania i nie powrócił do określonego miejsca w wyznaczonym czasie, nie udziela się ponownego zezwolenia do dnia zakończenia okresu dozoru elektronicznego, chyba że w dostateczny sposób wykaże, że nastąpiło to z przyczyn od niego niezależnych.

18. Zaliczenie czasu przebywania skazanego poza miejscem stałego pobytu lub innym wskazanym miejscem do czasu odbywania kary pozbawienia wolności (art. 24)

W myśl propozycji modyfikacji art. 24 ustawy, czasu przebywania skazanego poza miejscem stałego pobytu lub innym wskazanym miejscem na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 21, nie odlicza się od okresu odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, chyba że sędzia penitencjarny zarządzi inaczej, w przypadku gdy skazany

¹² Art. 23. Skazanemu, który korzystając z zezwolenia na oddalenie się, o którym mowa w art. 21 ust. 1, nadużył zaufania i nie powrócił do określonego miejsca w wyznaczonym czasie, nie udziela się ponownego zezwolenia do dnia zakończenia okresu dozoru elektronicznego, chyba że w dostateczny sposób wykaże, że nastąpiło to z przyczyn od niego niezależnych.

w tym czasie nadużył zaufania. W przypadku wydania przez sędziego penitencjarnego zarządzenia o niezaliczeniu czasu przebywania poza miejscem stałego pobytu lub innym wskazanym miejscem, skazanemu nie udziela się ponownego zezwolenia w tej samej sprawie.

19. Zasadność usunięcia elektronicznego urządzenia rejestrującego lub nadajnika (art. 25)

W art. 25 projektuje się dodanie ust. 3, gdyż dotychczas brak było regulacji ponownego umieszczenia urządzenia po ustaniu przyczyny udzielenia zezwolenia. Tak więc, po ustaniu przyczyny usunięcia urządzenia lub nadajnika sędziego penitencjarny, na wniosek kuratora, zarządza jego ponowne zainstalowanie lub założenie. Przepisy art. 15–17 stosuje się odpowiednio.

20. Początek odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 27)

Proponowana zmiana ust. 2 art. 27 uprości i przyspieszy wykonywanie orzeczenia. Prowadzi ona do dyspozycji, że z czynności uruchomienia środków technicznych, o której mowa w ust. 1, upoważniony podmiot dozoru sporządza protokół, a także niezwłocznie zawiadamia nie tylko sądowego kuratora zawodowego, ale przede wszystkim sąd penitencjarny, a także zamieszcza o tym wzmiankę w protokole. Równocześnie zaprojektowano uchylenie zbędnych ust. 3 i 4¹³.

21. Warunki uchylenia zezwolenia na odbycie przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 28)

W projekcie planowane jest nowe brzmienie ust. 1 art. 28, w myśl którego sąd penitencjarny uchyla zezwolenie na odbycie przez skazanego kary po-

¹³ Obecnie przepis ten brzmi: Art. 27.1. Rozpoczęcie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego następuje w dniu, w którym uruchomiono środki techniczne niezbędne do wykonywania tej kary w tym systemie. 2. Z czynności uruchomienia środków technicznych, o której mowa w ust. 1, upoważniony podmiot dozoru sporządza protokół, a także niezwłocznie zawiadamia sądowego kuratora zawodowego, zamieszczając o tym wzmiankę w protokole. 3. Sądowy kurator zawodowy w przypadku rozpoczęcia odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego zawiadamia o tym sąd penitencjarny, który określa datę początkową, od której należy liczyć okres wykonywania tej kary w tym systemie. 4. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 3, może być także doręczone za pomocą telefaksu lub poczty elektronicznej; w takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych.

zbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, jeżeli: 1) skazany, odbywając karę w tym systemie, naruszył porządek prawny, w szczególności popełnił przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, uchyla się od wykonania nałożonych obowiązków, także przewidzianych w art. 8 ust. 1 pkt. 1–6 lub orzeczonego środka karnego; 2) odwołano przerwę w wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego z powodu innego niż ustanie przyczyny, dla której przerwa została udzielona; 3) skazany w czasie wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego został osadzony w zakładzie karnym w związku z zastosowaniem tymczasowego aresztowania lub wykonaniem kary w innej sprawie.

22. Skutki naruszenia warunków oddalenia się z miejsca wykonywania kary (art. 29)

Drobnej modyfikacji ulega treść art. 29 ustawy¹⁴, która wynika z faktu propozycji znowelizowania art. 21.

23. Skutki uchylecia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 30)

Projekt założył uchylene ust. 2 i 3 w art. 30 ustawy jako zbędne¹⁵.

24. Doprowadzenie skazanego do zakładu karnego w przypadku uchylecia zezwolenia (art. 31)

Projektowane uchylene art. 9 ustawy nakazało w konsekwencji uchylene ust. 3 art. 31 ustawy¹⁶.

¹⁴ Projektowane brzmienie tego artykułu: Sąd penitencjarny może uchylene zezwolenie na odbycie przez skazanego kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, jeżeli skazany korzystający z zezwolenia na oddalenie się, o którym mowa w art. 21, nie powrócił do określonego miejsca w wyznaczonym czasie.

¹⁵ Art. 30. W razie uchylecia zezwolenia, o którym mowa w art. 28 ust. 1 lub art. 29, sąd penitencjarny orzeka o tym, w jakim zakresie karę pozbawienia wolności uznać za wykonaną, uwzględniając zaliczenie na poczet kary okresu objętego systemem dozoru elektronicznego.

¹⁶ Brzmienie przepisu po zmianie: Art. 31. [Doprowadzenie skazanego do zakładu karnego]
1. W razie uchylecia zezwolenia, o którym mowa w art. 28 ust. 1 lub art. 29, sąd penitencjarny poleca doprowadzić skazanego do zakładu karnego, o czym należy go pouczyć.
2. Kosztami doprowadzenia obciąża się skazanego, o czym należy go pouczyć.

25. Warunki wykonania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 33)

Kolejną bardzo istotną zmianą jest modyfikacja treści art. 33 ustawy¹⁷. Projektodawca aktu nowelizacyjnego dostrzegł w omawianym i obowiązującym przepisie naruszenie zasad konstytucyjnych. Za niedopuszczalne bowiem przyjęto określenie dnia zakończenia odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego dopiero po upływie 6 miesięcy od dnia faktycznego zdjęcia urządzenia monitorującego. Zdaniem projektodawcy taka regulacja stanowi wprost naruszenie zasady domniemania niewinności. To na organach władzy spoczywa przecież obowiązek zagwarantowania takiego systemu odbywania kary, aby faktycznie w dniu jej zakończenia skazanego uznać za osobę ukaraną. Chodzi wszakże choćby o przepisy określające zasady zatarcia skazania.

26. Dobrodziejstwo zatarcia skazania kary wykonywanej w systemie dozoru elektronicznego (art. 35)

Zgodnie z zamysłem projektodawcy uchyleniu podlega art. 35 ustawy, w myśl którego zatarcie skazania na karę pozbawienia wolności wykonywaną w systemie dozoru elektronicznego następuje z mocy prawa z upływem 10 lat od zakończenia okresu objętego systemem dozoru elektronicznego; na wniosek skazanego sąd może zarządzić zatarcie skazania już po upływie roku, jeżeli skazany w tym okresie przestrzegał porządku prawnego.

27. Minimalne warunki zatarcia skazania (art. 36)

Projektowany kształt ustawy wymusił uchylene art. 36 ustawy, stanowiącego, że jeżeli wobec skazanego na karę pozbawienia wolności wykonywaną w systemie dozoru elektronicznego orzeczono karę grzywny lub środek karny, zatarcie skazania nie może nastąpić przed wykonaniem, darowaniem lub przedawnieniem ich wykonania.

¹⁷ Projektowane brzmienie tego artykułu: Jeżeli w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego nie uchylono zezwolenia na odbycie kary w tym systemie, karę pozbawienia wolności uważa się za wykonaną z dniem zakończenia okresu objętego systemem dozoru elektronicznego.

28. Jednoczesne zatarcie skazań (art. 37)

Należy podnieść słuszność odstąpienia projektodawcy od modelu przewidującego, że jeżeli skazany po rozpoczęciu, lecz przed upływem okresu wymaganego do zatarcia skazania ponownie popełnił przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, dopuszczalne jest tylko jednoczesne zatarcie wszystkich skazań. Jest to bowiem zupełnie niepotrzebne wydłużanie okresu zatarcia skazania.

29. Podmiot orzekający wykonanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 38)

Proponowana zmiana art. 38 ustawy¹⁸ precyzuje właściwość sądu co do samej kwestii udzielenia zezwolenia, natomiast kwestie związane już z wykonywaniem kary w systemie dozoru elektronicznego i odwołaniem zezwolenia uregulowane są w art. 55.

Dotychczasowe brzmienie przepisu sprawiałoby ogromne trudności. Przykładowo, w świetle art. 41, gdy skazany odbywał karę np. w Suwałkach, a kara w systemie dozoru elektronicznego miałaby być wykonywana we Wrocławiu z uwagi na miejsce jego stałego pobytu, to sąd we Wrocławiu, będąc właściwym, musiałby odbyć posiedzenie w Zakładzie Karnym w Suwałkach lub skorzystać z pomocy prawnej – co w sposób oczywisty przedłużałoby postępowanie i zwiększało jego koszty.

30. Warunki orzeczenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 39)

Zmiana treści art. 39 ustawy¹⁹ ma charakter redakcyjny i jest konsekwencją odstąpienia od wymogu uzyskiwania zgody skazanego na objęcie go systemem dozoru elektronicznego. Zdaniem autorów, słuszną wydaje się projektowana redakcja przepisu, w myśl którego w sprawach o udzielenie skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego sąd penitencjarny orzeka na wniosek skazanego lub na wniosek jego obrońcy, prokuratora, sądowego kuratora zawodowego lub dyrektora zakładu karnego.

¹⁸ Projektowane brzmienie tego artykułu: Orzekanie w przedmiocie udzielenia zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego należy do sądu penitencjarnego, w którego okręgu skazany przebywa.

¹⁹ Art. 39. W sprawach o udzielenie skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego sąd penitencjarny orzeka na wniosek skazanego lub na wniosek jego obrońcy, prokuratora, sądowego kuratora zawodowego lub dyrektora zakładu karnego.

31. Wniosek o udzielenie zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 40)

Zaprojektowane zmiany art. 40 ustawy²⁰ są uzasadnione. Szczególnie istotną wydaje się być zmiana treści ust. 3, mająca na celu praktyczne umożliwienie dyrektorom jednostek penitencjarnych składanie wniosków o objęcie skazanych systemem dozoru elektronicznego. Dotychczasowe brzmienie przepisu, nakładające na tych dyrektorów obowiązek załączania do wniosku zgody skazanego i osób z nim zamieszkujących, z przyczyn czysto pragmatycznych czyniło omawiany przepis martwym.

32. Celowość udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego

W art. 41 zaproponowano uchylenie ust. 3, bowiem w obecnym kształcie nasuwa on wątpliwości co do udziału prokuratora w posiedzeniach „z wolności”, a tu też byłby on wskazany. Z tych względów kwestia ta została uregulowana w nowym art. 41a projektu.

33. Udział prokuratura w posiedzeniu o udzielenie zezwolenia (art. 41a)

Zaprojektowany nowy przepis art. 41a przewiduje, że udział prokuratora w posiedzeniu o udzielenie zezwolenia na odbycie kary w systemie dozoru elektronicznego jest obowiązkowy.

34. Brak przeciwwskazań technicznych do udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 42)

Zmiana dot. art. 42 pozwoli na usprawnienie postępowania i obniżenie jego kosztów w sytuacji gdy Sąd w ogóle nie będzie mógł rozstrzygać wniosku merytorycznie. Kwestię tę umożliwi redakcja dodanego ust. 2 stanowiącego, że jeżeli udzieleniu zezwolenia na odbycie kary w systemie dozoru

²⁰ Projektowane brzmienie: Art. 40.3. Do wniosku złożonego przez skazanego, jego obrońcę lub sądowego kuratora zawodowego, dołącza się zgodę osoby lub osób, o których mowa w art. 11 ust. 1. W przypadku wniosku składanego przez dyrektora zakładu karnego, zgodę taką uzyskuje sąd penitencjarny orzekający w przedmiocie udzielenia zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

elektronicznego stoją na przeszkodzie warunki techniczne, sędzia penitencjarny pozostawia wniosek bez rozpoznania.

35. Treść postanowienia o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 44)

W art. 44²¹ ustawy uchylono ust. 2. W dotychczasowym ust. 3 dokonano drobnych zmian redakcyjnych. W ust. 1, realizując konsekwentnie postulat odstąpienia od wymierzania kary w systemie dozoru elektronicznego na koszt skazanego, uchylono pkt 3.

36. Warunki zwolnienia skazanego od ponoszenia kosztów postępowania wykonawczego (art. 45)

Przyjęty model projektowanych zmian wymógł uchylenie art. 45 ustawy, w myśl którego sąd penitencjarny może zwolnić skazanego w całości albo w części od ponoszenia kosztów postępowania wykonawczego związanych z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, jeżeli skazany w sposób należyty wykaże, że nie jest w stanie ponieść tych kosztów bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie lub rodziny.

37. Zawiadomienie pokrzywdzonego o wydaniu postanowienia w przedmiocie udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 48)

Zmieniono treść art. 48 ustawy²², ograniczając przypadki zawiadamiania pokrzywdzonego o zwolnieniu skazanego, tylko jeśli uprzednio złożył on wniosek. Dokonanie zawiadomień w każdym przypadku jest zarówno niecelowe, jak i niemożliwe, chociażby z uwagi na problemy z uzyskaniem aktualnych

²¹ Projektowane brzmienie tego artykułu: 1. W postanowieniu o udzieleniu skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego sąd penitencjarny: 1) określa miejsce, czas, rodzaj lub sposób wykonywania nałożonych obowiązków oraz rodzaj podlegających zainstalowaniu środków technicznych; 2) wyznacza termin i określa sposób zgłoszenia przez skazanego upoważnionemu podmiotowi dozoru gotowości do zainstalowania elektronicznego urządzenia rejestrującego lub założenia nadajnika. 2. Odpis postanowienia sądu penitencjarnego doręcza się sądowemu kuratorowi zawodowemu i upoważnionemu podmiotowi dozoru.

²² Projektowane brzmienie tego artykułu: W wypadku złożenia przez pokrzywdzonego wniosku, o którym mowa w art. 168a Kodeksu karnego wykonawczego, zwalniając skazanego z zakładu karnego, sędzia penitencjarny niezwłocznie zawiadamia pokrzywdzonego o zwolnieniu.

adresów pokrzywdzonych, a także liczbą pokrzywdzonych w wielu sprawach, którzy przecież nie zawsze będą oczekiwać takich zawiadomień. Zresztą art. 168a k.k.w. – dotyczący znacznie poważniejszych spraw – nakłada na sąd taki obowiązek tylko wówczas, gdy sam pokrzywdzony o to zabiega.

38. Nakaz zwolnienia skazanego z zakładu karnego (art. 49)

Zaprojektowano uchylenie art. 49 ustawy²³, ponieważ i tak postanowienia wykonuje się niezwłocznie (art. 47), a już z samego faktu przesłania kuratorowi i podmiotowi (art. 44) odpisu postanowienia wynika, że skazany został zwolniony. W wypadku, gdy postanowienie nie było wykonalne, wówczas przesłane ono zostanie dopiero po jego uprawomocnieniu.

39. Zażalenie na postanowienie sądu w przedmiocie wydania zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 52)

W art. 52 przyjęto, że na postanowienie sądu penitencjarnego, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy, zażalenie przysługuje skazanemu lub jego obrońcy, prokuratorowi, a także sądowemu kuratorowi zawodowemu lub dyrektorowi zakładu karnego, jeżeli składali wniosek o udzielenie zezwolenia. I to wszystko, bez dodatkowych uwarunkowań wynikających z dotychczasowego brzmienia przepisu. Równocześnie zaprojektowano uchylenie ust. 2 przewidującego, że złożenie zażalenia, o którym mowa, wstrzymuje wykonanie postanowienia o udzieleniu tego zezwolenia.

40. Postanowienie o uchyleniu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 55)

W art. 55 zaprojektowano zmianę brzmienia ust. 1 oraz uchylenie normy zawartej w ust. 3 i 4. Dotychczasowe brzmienie zbędnie rozszerzało krąg podmiotów uprawnionych do zaskarżenia pozytywnej dla skazanego decyzji sądu, a ponadto zbędnie powtarzało ogólne zasady określone w kodeksie

²³ Przepis ten brzmi: Art. 49.1. Sąd penitencjarny, udzielając zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego skazanemu odbywającemu karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym, wydaje jednocześnie nakaz zwolnienia z tego zakładu. 2. O terminie zwolnienia sędzia penitencjarny niezwłocznie zawiadamia sądowego kuratora zawodowego oraz upoważniony podmiot dozoru. 3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 2, może być także doręczone za pomocą telefaksu lub poczty elektronicznej; w takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych.

karnym wykonawczym. Jednocześnie proponuje się zmodyfikowanie przepisu zgodnie z unormowaniem przewidzianym w art. 163 § 1 k.k.w., sprawdzonym już w wieloletniej praktyce, a przy tym w sposób jednoznaczny – w powiązaniu z art. 38 – regulującym kwestię właściwości sądu. Uchylenie ust. 3 – obowiązek wysłuchiwania przedstawiciela nie wydaje się konieczny dla rozstrzygnięcia, a wiąże się on z obowiązkiem jego zawiadomienia o posiedzeniu. Ponadto, jeśli przedstawiciel taki się stawi, to zawsze może być dopuszczony do udziału w posiedzeniu w trybie art. 22 k.k.w. Uchylenie ust. 4 wynika z zastosowania w przedmiotowej sprawie norm uregulowanych w art. 22 § 1 k.k.w.

41. Podmioty odpowiedzialne za organizowanie i kontrolowanie wykonania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 56)

Zmiany w art. 56 ustawy²⁴ wynikają przede wszystkim z wprowadzenia w art. 4a określenia „podmiot prowadzący centralę monitorowania”.

42. Wykonywanie poleceń sędziego penitencjarnego oraz orzeczeń przez sądowego kuratora zawodowego oraz upoważniony podmiot dozoru (art. 57)

Zmiany w art. 57 ustawy²⁵ wynikają z wprowadzenia w art. 4a określenia „podmiot prowadzący centralę monitorowania”.

43. Udzielenie pomocy upoważnionemu podmiotowi dozoru przez Policję (art. 58)

Zaprojektowanie uchylenia ust. 3 art. 58 ustawy wynika z propozycji uchylenia art. 9 ustawy w brzmieniu: „Przepis art. 9 ust. 1 stosuje się odpowiednio”.

²⁴ Projektowane brzmienie tego artykułu: 1. Czynności związane z organizowaniem i kontrolowaniem wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego wykonują sądowy kurator zawodowy, podmiot prowadzący centralę monitorowania i upoważniony podmiot dozoru. 2. W sprawach nieuregulowanych w ustawie przepisy o sądowym kuratorze zawodowym stosuje się odpowiednio.

²⁵ Projektowane brzmienie tego artykułu: 1. W zakresie czynności, o których mowa w art. 56 ust. 1, sądowy kurator zawodowy, podmiot prowadzący centralę monitorowania oraz upoważniony podmiot dozoru wykonują polecenia sędziego penitencjarnego; upoważniony podmiot dozoru jest również organem uprawnionym do wykonywania orzeczeń. 2. W celu realizacji czynności postępowania wykonawczego, o których mowa w art. 56 ust. 1, sądowy kurator zawodowy współdziała z odpowiednimi podmiotami, o których mowa w art. 38 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego.

44. Czynności materialno-techniczne powierzone upoważnionemu podmiotowi dozoru (art. 59)

Zmiany w art. 59 ustawy²⁶ wynikają z wprowadzenia w art. 4a określenia „podmiot prowadzący centralę monitorowania”. Dlatego też zmiana w art. 59 w ust. 1, polegająca na dodaniu zwrotu „w szczególności”, jest w pełni uzasadniona, gdyż czynności materialno-techniczne poza upoważnionym podmiotem dozoru mogą być również powierzone podmiotowi prowadzącemu centralę monitorowania.

45. Przechowywanie i archiwizacja danych osobowych oraz informacji zarejestrowanych przez upoważniony podmiot dozoru (art. 60)

Zmiany w art. 60 ust. 1–4 ustawy²⁷ wynikają z wprowadzenia w art. 4a określenia „podmiot prowadzący centralę monitorowania”. W art. 60 ust. 4 zmieniono określenie „niszczy dane” na „usuwa dane”. Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r., przez usuwanie danych osobowych rozumie się ich niszczenie lub modyfikację, uniemożliwiającą identyfikację osoby, której dane dotyczą. Zmiana ta pozwoli na zachowanie w systemie informatycznym danych potrzebnych do analizy operacyjnego działania systemu.

²⁶ Projektowane brzmienie tego artykułu: 1. Czynności materialno-techniczne powierzone w szczególności upoważnionemu podmiotowi dozoru polegają na kontroli przestrzegania przez skazanego nałożonego na niego przez sąd penitencjarny obowiązku pozostawania w miejscu stałego pobytu lub w innym wskazanym miejscu w wyznaczonym czasie, a także obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych miejscach lub zakazu zbliżania się do określonej osoby, za zgodą tej osoby. 2. Czynności materialno-techniczne, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności zainstalowanie elektronicznego urządzenia rejestrującego lub założenie skazanemu nadajnika, usunięcie tego urządzenia lub nadajnika oraz rejestrację przypadków, o których mowa w ust. 3. 3. Podmiot prowadzący centralę monitorowania obowiązany jest rejestrować każde zdarzenie polegające na przerwaniu lub nawiązaniu łączności między środkami technicznymi oraz każdą manipulację, a także wyczerpanie się wewnętrznego źródła zasilania, zwane dalej „zdarzeniem podlegającym rejestracji”.

²⁷ Projektowane brzmienie tego artykułu: 1. Podmiot prowadzący centralę monitorowania przechowuje i archiwizuje dane osobowe oraz informacje zarejestrowane w związku z wykonywaniem czynności materialno-technicznych, o których mowa w art. 59, w sposób zapewniający bezpieczeństwo przechowywanych danych i informacji. 2. Dane i informacje, o których mowa w ust. 1, podmiot prowadzący centralę monitorowania jest obowiązany przechowywać przez okres 2 lat od chwili zakończenia wykonywania kary przez skazanego. 3. W przypadku zaprzestania działalności przez podmiot prowadzący centralę monitorowania dane i informacje, o których mowa w ust. 1, przechowuje podmiot wskazany przez Ministra Sprawiedliwości. 4. Podmiot prowadzący centralę monitorowania usuwa dane i informacje, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie po upływie okresu ich przechowywania.

46. Warunki udostępniania danych osobowych i informacji zarejestrowanych przez upoważniony podmiot dozoru (art. 61)

W zaproponowanym brzmieniu art. 61 ustawy²⁸ pominięto określenie „upoważniony podmiot dozoru”, czyniąc bardziej uniwersalną wymowę przepisu.

47. Obowiązek upoważnionego podmiotu dozoru o zdarzeniu (art. 63)

Zmiany w art. 63 ustawy²⁹ wynikają z wprowadzenia w art. 4a określenia „podmiot prowadzący centralę monitorowania”.

48. Obowiązki podmiotu dozoru związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 64)

Projekt uchylił ust. 2 art. 64 ustawy nakładający na upoważniony podmiot dozoru obowiązek składania sądowemu kuratorowi zawodowemu, w terminach przez niego określonych, okresowych sprawozdań z przebiegu wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

49. Kontrola techniczna urządzeń systemu dozoru elektronicznego (art. 65)

Projektodawca zastosował niezbędne uproszczenie treści ust. 2 art. 65 ustawy, zgodnie z dyspozycją którego skazany, a także osoby wymienione w art. 11 ust. 1, mają obowiązek współdziałania w zakresie utrzymania pra-

²⁸ Projektowane brzmienie tego artykułu: Dane osobowe oraz informacje zarejestrowane w związku z kontrolą przestrzegania przez skazanego nałożonego na niego przez sąd penitencjarny obowiązku pozostawania w miejscu stałego pobytu lub w innym wskazanym miejscu w wyznaczonym czasie, a także obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych miejscach lub zakazu zbliżania się do określonej osoby, za zgodą tej osoby, mogą być ujawnione Policji oraz przetwarzane przez Policję, wyłącznie w celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw lub przestępstw skarbowych”.

²⁹ Projektowane brzmienie tego artykułu: Podmiot prowadzący centralę monitorowania obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić sądowego kuratora zawodowego oraz sędziego penitencjarnego o każdym zdarzeniu podlegającym rejestracji.

widłowości funkcjonowania i użytkowania elektronicznego urządzenia rejestrującego lub nadajnika, a zwłaszcza umożliwienia upoważnionemu podmiotowi dozoru wejście do pomieszczeń, w których przebywają, lub na stanowiącą ich własność lub będącą w ich zarządzie nieruchomość, budynek lub obiekt.

50. Warunek rozpoczęcia kontroli technicznej i skarga na czynności kontrolne (art. 66)

Zmiany w art. 66 ustawy³⁰ wynikają z wprowadzenia w art. 4a określenia „podmiot prowadzący centralę monitorowania. Równocześnie projektowana treść ust. 1 i 2 art. 66 ustawy zmierza do modyfikacji treści wzorem redakcji zastosowanej w projekcie art. 65 ustawy.

51. Uprawnienia skazanego związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 70)

Przereformowano ust. 1 w art. 70 ustawy³¹, ponieważ chodzi tylko o system dozoru elektronicznego. Ponadto, organem kontrolującym wykonanie kary jest kurator, a równocześnie nie jest to taka sama sytuacja, jak osób osadzonych w izolacji. Stąd też rozwiązanie takie, jak w art. 33 § 2 k.k.w., jest zbędne. Kurator nie powinien być doradcą osobistym, rozwiązanie takie jest niespotykane w innych przepisach i trudne do realizacji w praktyce. Obowiązki kuratora wynikają z przepisów o dozorcze, a te przepisy stosuje się odpowiednio (art. 56 ust. 2).

³⁰ Projektowane brzmienie tego artykułu: 1. Przed kontrolą techniczną przeprowadzającą kontrolę przedstawiciel upoważnionego podmiotu dozoru okazuje skazanemu oraz osobom, o których mowa w art. 11 ust. 1, dokument identyfikujący go jako osobę uprawnioną do przeprowadzenia kontroli, wystawiony przez upoważniony podmiot dozoru. 2. Na czynności kontrolne osobom, o których mowa w art. 11 ust. 1, oraz skazanemu przysługuje skarga do sędziego penitencjarnego.

³¹ Projektowane brzmienie tego artykułu: 1. W czasie wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego skazany może bezpośrednio zwracać się do upoważnionego podmiotu dozoru, podmiotu prowadzącego centralę monitorowania lub sądowego kuratora zawodowego ze sprawami związanymi z wykonywaniem tej kary. 2. Bezpośrednio po uruchomieniu systemu dozoru elektronicznego skazanemu udziela się stosownych informacji, w szczególności o adresach i kompetencjach instytucji oraz organizacji społecznych udzielających pomocy materialnej, medycznej, w znalezieniu pracy, a także porad prawnych.

52. Zakres uprawnionych kontaktów skazanego (art. 71)

Zaprojektowanie uchylecia przepisu art. 71 ustawy³² jest konieczne. Przepis ten jest zbędny, bowiem powtarza uregulowanie z art. 6 k.k.w., a podmiot dozoru jest też organem wykonującym orzeczenie (art. 57 ust. 1).

53. Uprawnienia i obowiązki sądowego kuratora zawodowego związane z wykonywaniem kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 72)

Zbędność przepisu art. 72 ustawy³³, którego uchylecie zaprojektowano, wynika z faktu, że zgodnie z art. 56 ustawy przepisy o dozorcze kuratora stosuje się odpowiednio.

54. Zakres żądań sędziego penitencjarnego i sądowego kuratora zawodowego wobec skazanego (art. 73)

W art. 73 uchylono ust. 1, ponieważ zgodnie z art. 56 ust. 2 ustawy przepisy o dozorcze kuratora stosuje się odpowiednio. Konsekwencją tego zabiegu jest uchylecie ust. 4. Modyfikacji, z tego samego powodu, uległ ust. 2 w art. 73 ustawy³⁴.

³² Przepis ten brzmi: Art. 71.1. Skazany ma prawo składać wnioski, skargi i prośby na piśmie albo ustnie. 2. Wnioski, skargi i prośby, o których mowa w ust. 1, sędzia penitencjarny, sądowy kurator zawodowy i upoważniony podmiot dozoru przyjmują także w czasie bezpośrednich kontaktów ze skazanym, zwłaszcza w czasie kontroli nałożonych obowiązków.

³³ Przepis ten brzmi: Art. 72.1. W czasie wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego skazany informuje sądowego kuratora zawodowego o istotnych zmianach w jego sytuacji zawodowej mających wpływ na efektywne wykonanie kary w tym systemie. 2. Sądowy kurator zawodowy ustala formę i zakres niezbędnej pomocy, udzielanej także przez przedstawiciela podmiotu, o którym mowa w art. 38 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego.

³⁴ Projektowane brzmienie tego artykułu: 1. Sąd penitencjarny lub sądowy kurator zawodowy mogą żądać od skazanego, telefonicznie, wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary, a w przypadku zainstalowania stacjonarnego urządzenia monitorującego – również za pomocą tego urządzenia. 2. Skazanego można wzywać lub zawiadamiać o czynnościach procesowych telefonicznie, a w przypadku zainstalowania stacjonarnego urządzenia monitorującego – również za pomocą tego urządzenia w czasie, gdy ma on obowiązek przebywać w jego zasięgu. Jeżeli skazany nie odbierze połączenia telefonicznego przychodzącego do stacjonarnego urządzenia monitorującego, wezwanie lub zawiadomienie uznaje się za skuteczne. W aktach sprawy pozostawia się zapis nadanego komunikatu lub zapisek o czasie nieodebranego połączenia, z podpisem osoby nadającej.

55. Przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego (art. 82)

W art. 82 nadano nowe brzmienie ust. 3 w wyniku zmiany art. 26 ust. 2. Ustęp ten ma brzmieć następująco: „Przepis art. 26 ust. 2 stosuje się odpowiednio”.

56. Skutki niestawienia się w terminie w zakładzie karnym (art. 87)

Model projektowanych zmian ustawy wymógł uchylenie art. 87 ustawy, zgodnie z dyspozycją którego przepisów niniejszej ustawy nie stosuje się do skazanego na karę pozbawienia wolności określoną w art. 6 ust. 1 lub 2, który mimo wezwania do jej odbycia albo upływu terminu przepustki, czasowego zezwolenia na opuszczenie zakładu karnego lub przerwy w wykonaniu kary nie stawił się w zakładzie karnym, chociażby w dniu wejścia w życie ustawy, chyba że w dostateczny sposób wykaże, iż niestawiennictwo nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

57. Podsumowanie

Projektowana ustawa – jak głosi uzasadnienie projektu – ma na celu usprawnienie procedur związanych ze stosowaniem instytucji wykonywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego w krajowym porządku prawnym. Dlatego też postulowane zmiany do ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego koncentrują się głównie na:

- 1) poszerzeniu katalogu skazanych, mogących odbywać orzeczoną karę w systemie dozoru elektronicznego,
- 2) racjonalizacji i usprawnieniu systemu udzielania zezwoleń na odbywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego przez wskazane sądy penitencjarne,
- 3) uzasadnionym podziale obowiązków podmiotów uczestniczących w wykonywaniu kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, w szczególności na rezygnacji z części niepotrzebnych obowiązków spoczywających, zgodnie z dotychczasowym brzmieniem ustawy, na sądowych kuratorach zawodowych i sędziach penitencjarnych.

Od dnia 1 września 2009 (zgodnie z harmonogramem) System Dozoru Elektronicznego (SDE) został oddany do użytku i zaczął praktycznie funkcjonować w pierwszym, właściwym etapie wdrożenia systemu. W tym etapie przewidywana maksymalna zdolność SDE została zaplanowana na możli-

wość wykonania kary w stosunku do 500 skazanych. Wdrożenie tak wielkiego systemu informatycznego i jednocześnie nowej formy wykonania kary pozbawienia wolności musi być realizowane sukcesywnie, tak jak pozwala na to dynamika wdrażania nowych zadań i obowiązków realizowanych w SDE przez wszystkich wykonawców i użytkowników systemu, tj. sądy, kuratorską służbę sądową, upoważniony podmiot dozoru, Ministerstwo Sprawiedliwości i skazanych. Przy wdrażaniu tego typu systemu niemożliwe jest na początku realizacji (w I praktycznym etapie) osiągnięcie maksymalnej wielkości zaplanowanych parametrów. Kolejną, istotną okolicznością warunkującą aktualną dynamikę wdrażania SDE w Polsce jest brak stosownego doświadczenia i wiedzy wśród potencjalnych kandydatów do odbywania kary w SDE, brak doświadczenia i wiedzy polegający na składaniu wniosków niezasadnych oraz zawierających dużą liczbę błędów i uchybień formalnych. Do 19 stycznia 2010 r. w systemie funkcjonowało 50 skazanych. Aktualnie karę odbywa 44 skazanych, a 5 zakończyło już odbywanie pełnego wymiaru kary bez żadnych naruszeń warunków ustanowionych w wyroku przez sąd penitencjarny, a jednemu skazanemu sąd cofnął zgodę na odbywanie kary w SDE. Liczba skazanych sukcesywnie zwiększa się i istotnie przyrasta od początkowej wielkości 2 skazanych we wrześniu do 46 skazanych w styczniu 2010 r. Sukcesywny rozwój systemu i przyrost liczby skazanych obrazuje również wzrastająca regularnie (co miesiąc) liczba zapytań i wykonywanych czynności sprawdzających warunki techniczne w lokalu skazanego. Od września do 12 stycznia 2010 r. sądy penitencjarne skierowały łącznie 127 wniosków – zapytań o sprawdzenie warunków technicznych w lokalu skazanego do odbywania kary w SDE³⁵. Za sukces polskiego wdrożenia należy uznać fakt, że w 18 dniu od faktycznego uruchomienia SDE zaczął odbywać karę pierwszy skazany, a od 22 września następny, przy czym np. w Anglii pierwszy skazany został umieszczony w systemie dopiero po 6 tygodniach. Jednym z najważniejszych założeń projektu nowelizacji jest również racjonalizacja kosztów wykonania kar, a zatem racjonalizacja funkcjonowania systemu dozoru elektronicznego przez maksymalne, dopuszczalne zwiększenie populacji skazanych mogących odbywać karę w SDE. Umożliwi to bardzo efektywne wykorzystanie systemu i realizację możliwie największej liczby kar odbywanych przez skazanych w SDE w stosunku do wykonywania kary bezwzględnego pozbawienia wolności w warunkach więziennych. Wykonanie kary w SDE przynosi nie tylko korzyści w wymiarze społecznym, osobistym i zawodowym dla skazanego, jako że wykonanie tej kary nie pozbawia go możliwości wykonywania pracy zarobkowej oraz wykonywania obowiązków życiowych i rodzinnych, głównie opieki nad osobami zależnymi

³⁵ Wymienione dane statystyczne opracowane przez upoważniony podmiot dozoru – konsorcjum Comp Safe Support.

i funkcjonowania w życiu publicznym na zasadach określonych przez sąd. Zatem, stosując bezwzględną kontrolę zachowania i obowiązków skazanego wyznaczonych przez sąd penitencjarny, skazany może utrzymywać siebie i swoją rodzinę. Projektodawca podkreśla, że wykonanie kary pozbawienia wolności w SDE bardzo istotnie ogranicza wydatki budżetu państwa na pomoc socjalną i przeciwdziałanie bezrobociu. Wynika to z faktu, że więźniowie i ich rodziny są w większości przypadków wieloletnimi świadczeniobiorcami wszelkich form pomocy społecznej i korzystają z różnych form pomocy dla bezrobotnych. Wskazuje równocześnie przy ekonomicznych korzyściach płynących ze stosowania SDE duże oszczędności dla budżetu państwa wynikające z potencjalnie niższych kosztów wykonania kary w SDE w stosunku do kosztów wykonywania kary bezwzględnego pozbawienia wolności w jednostkach penitencjarnych. Z szacunkowych wyliczeń opłacalności systemu wynika, że jeśli przez 5 lat funkcjonowania SDE liczba miejsc dla skazanych w systemie byłaby w 100% wykorzystana, to mogłoby to przynieść oszczędności dla budżetu państwa w wysokości 500 mln złotych, co proporcjonalnie do realnej liczby skazanych w SDE stanowić będzie właściwy na danym etapie poziom tych oszczędności. Na uwagę w ocenie kosztów funkcjonowania SDE zasługuje również szacunek minimalnego progu opłacalności systemu. Chodzi o to, że przy wykorzystaniu tylko 16,5% wszystkich miejsc dla skazanych w systemie dozoru elektronicznego nie przyniesie on strat dla budżetu państwa. Szacunkowe oszczędności dla budżetu państwa wynikające ze zmniejszenia obowiązków kuratorskiej służby sądowej w projekcie nowelizacji, wskutek uchylecia przepisów o prowadzeniu pełnego dozoru kuratorskiego w stosunku do skazanych w SDE, nominalnie nie są zbyt duże. Według szacunków Ministerstwa Sprawiedliwości z 2007 r. kalkulacyjny koszt prowadzenia jednej sprawy przez kuratora (w tym np. dozoru) wynosi średnio 0,67 złotego. W roku 2010 liczba skazanych w SDE ma sukcesywnie zwiększyć się do dwóch tysięcy, a więc szacunkowa oszczędność budżetu państwa w tym zakresie może być zakładana w wysokości ok. 1350 złotych. Największą oszczędność w przypadku nowelizacji zakresu obowiązków kuratorów stanowi oszczędność czasu i eliminowanie zbędnych obowiązków, procedur i nadmiernych obciążeń kuratorskiej służby sądowej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego zastał skierowany do konsultacji społecznych³⁶. Adresatami konsultacji byli: Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa, Rzecznik Praw Obywatelskich, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osob

³⁶ Projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej – stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414). Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania, w trybie i na zasadach ustawy, pracami nad projektem ustawy.

bowych, Prezesi Sądów Okręgowych i Apelacyjnych, a także Prokuratorzy Okręgowi i Apelacyjni. Ponadto, w tym samym czasie, projekt został skierowany do Prezesa Stowarzyszenia Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, Przewodniczącego Związku Zawodowego Pracowników Prokuratury Rzeczypospolitej Polskiej, Prezesa Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych, Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowego Stowarzyszenia Zawodowych Kuratorów Sądowych oraz Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka. Opinię do projektu ustawy przedstawiła Krajowa Rada Sądownictwa, opiniując go pozytywnie. Zgłoszone uwagi o charakterze technicznym, wskazujące na nieścisłości w ustawie po dokonaniu nowelizacji niektórych jej przepisów, były zbieżne z uwagami zgłoszonymi w trakcie trwania uzgodnień międzyresortowych i zostały wyeliminowane w przededagowanej wersji projektu. Swoją opinię przedstawiła także Helsińska Fundacja Praw Człowieka, która co do zasady także pozytywnie oceniła proponowane zmiany. Według opinii Fundacji rozszerzenie zakresu stosowania dozoru elektronicznego przyczynić się powinno do poprawy procesu resocjalizacji, gdyż wykonywanie kary pozbawienia wolności w tym systemie nie powoduje zerwania przez skazanego więzi społeczno-ekonomicznych. Podobnie pozytywną opinię o projekcie przedstawiło Stowarzyszenie Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto o projekcie ustawy opinię wyraziły sądy i prokuratury, oceniając pozytywnie kierunek dokonywanych zmian. Uwagi szczegółowe pokrywały się w dużej mierze z uwagami zgłoszonymi w trakcie uzgodnień międzyresortowych.

Zgodnie z założeniem projektodawcy znowelizowana ustawa będzie jeszcze w większym stopniu oddziaływać na populację osadzonych w zakładach karnych i będzie miała wpływ na ich aktywność własną. Umożliwi skazanym przygotowanie się do życia po odbyciu kary przez utrzymywanie systematycznych kontaktów z rodziną i osobami bliskimi oraz znalezienie sobie pracy w czasie odbywania kary. O tym, czy tak faktycznie stanie się – pokażą praktyczne efekty stosowania tej instytucji przez sądy penitencjarne. Oceniając cały projekt, można stwierdzić, że jego poszczególne zapisy zmierzają we właściwym kierunku. Skoro bowiem władze resortu sprawiedliwości oraz ustawodawca zdecydowały się na wprowadzenie dozoru elektronicznego do katalogu sposobów wykonania kary pozbawienia wolności, inwestując niemałe społeczne przeciwieństwo środki finansowe na jego przygotowanie i uruchomienie, to należy zrobić wszystko, aby dotychczasowe rozwiązania legislacyjne nie utrudniały pełnego wykorzystania możliwości, jakie daje ta instytucja.